GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḎI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 158. Duminecă, 19 (31) Iulie. 1887.

Din causa S-tei serbătorĭ de Lunĭ diarulŭ nu va apare până Marţĭ sera.

Braşovŭ, 17 Iulie 1887.

Veştĭ rele se anunţă din centrulŭ Kulturegyletului ardeleanŭ. Stau rĕu afacerile bănescĭ. Bate unŭ vêntŭ secŭ şi o secetă cumplită se pare că bântue cassa acelei reuniunĭ jidano-maghiare pentru fabricarea „patrioţilorŭ.“

Aşa ne dă a înţelege fóia cossuthistă din Cluşiu. Ingrijată că a înţărcatŭ bălaia, că banchetele de până acum au consumatŭ mai totŭ ce s'a adunatŭ cu voiă, fără voiă, cu cerşetoria pe la uşile cârciumelorŭ şi bisericelorŭ, că în fine li se înţarcă şi patrioţilorŭ kulturegyletiştĭ jidano-maghiarĭ traiulŭ Nenéchii, s'a gânditŭ şiréta din Cluşiu la unŭ mijlocŭ de totŭ „patrioticŭ,“ ca sĕ mai lungéscă agonia Kulturegyletului.

Anume găsesce de superfluu Kulturegyletulŭ din Ungaria şi propune ca sĕ se desfiinţeze, ér capitalulŭ lui sĕ se adauge la capitalulŭ — care mai că s'a păpatŭ — alŭ Kulturegyletului din Cluşiu.

Dér asta n'ar fi nimicŭ căcĭ, de! ómenĭ suntŭ şi Kulturegyletiştii, şi lorŭ le dă pântecele brâncĭ. Suntŭ însĕ nostime de totŭ motivele ce le aduce fóia miclăuşană în favórea propunerei sale.

„In Ardealŭ — ḑice ea — Maghiarii, orĭ unde suntŭ cevaşĭ isolaţĭ, se valahiséză, pe când în Ungaria acésta nu se 'ntémplă, pentru că acolo suntŭ Slavĭ, ér aicĭ suntŭ Valahĭ, şi diferinţa între aceste douĕ popóre este radicală. Rassa slavă se assimileză multŭ mai uşorŭ decâtŭ cea valahă şi nicĭ pe departe nu este în stare sĕ opună atâta resistenţă ca cea valahă. Rassa slavă primesce „cultura maghiară“, fiindŭ că are inteligenţă şi spiritŭ, pe când cea valahă nu o primesce pentru că nu o pricepe, ér classa ei mai inteligentă nu o primesce pentru că nu vrea. Valahii fantaséză şi viséză despre unŭ mare imperiu valahŭ până la Tissa, ei facŭ agitaţii şi în faţa acestorŭ împrejurărĭ Kulturegyletulŭ ardeleanŭ e de mare trebuinţă. Slavii din Ungaria nu au agitatorĭ, căcĭ aceştia suntŭ împărţiţĭ printre Maghiarĭ şi în parte au dispărutŭ, ér carĭ mai suntŭ, nu potŭ face nimicŭ, poporulŭ nu ascultă de ei. In Ardealŭ însĕ lucrulŭ stă altmintrelea, căcĭ poporulŭ ascultă de nădrăgarĭ. Aci este pericululŭ şi nu în Ungaria...“

E vechiulŭ cântecŭ alŭ „patrioţilorŭ“ jidano-maghiarĭ. Noi Românii, cei apăsaţĭ, împilaţĭ, persecutaţĭ, insultaţĭ şi schingiuiţĭ, valahisămŭ pe Maghiarĭ! Totŭ hoţulŭ de păgubaşŭ e vinovatŭ, ér apăsătorii, împilatorii, persecutorii, insultătorii şi schingiuitorii jidano-maghiarĭ suntŭ cei ce suferŭ!

Şi pentru ce? Fiindŭ că nu vremŭ sĕ ne asimilămŭ séu, kulturegyletesce vorbindŭ, nu vremŭ sĕ primimŭ cultura maghiară. Atâta ne-ar mai şi trebui, după alte nenorocirĭ, sĕ ne mai cultivămŭ şi în falsificarea adevĕratei sciinţe, în intoleranţă, în persecuţiune, în insulte, în dispreţulŭ pentru limba şi naţionalitatea altui némŭ diferitŭ de alŭ nostru! Frumósă cultură! Adevĕratŭ cultură jidano-maghiară!

E dreptŭ că o asemenea cultură nu o pricepemŭ, n'avemŭ puterea spirituală d'a o pricepe, dér nicĭ nu vremŭ sĕ o pricepemŭ. Noi pricepemŭ şi vremŭ sĕ pricepemŭ numai cultura europénă, care într'adevĕrŭ ne dă putinţa şi mijlócele d'a ne desvolta limba şi naţionalitatea nóstră românéscă, tocmai principalele condiţiunĭ ale esistenţei nóstre ca poporŭ românŭ, în care cultura maghiară lovesce necontenitŭ ca sĕ le distrugă.

Că Slavii primescŭ cultura maghiară, nu o credŭ nicĭ „patrioţii“, ba e celŭ mai mare neadevĕrŭ; dovadă cele ce se petrecŭ prin părţile Ungariei locuite de Slavĭ, resistenţa şi protestările acestora în contra tendinţelorŭ de maghiarisare, şi străduinţele Slavilorŭ d'a-şĭ manifesta cu mai multă putere viéţa lorŭ naţională slavă.

Şi apoi nu înţelegemŭ cum póte fi atâtŭ de naivă fóiă kossuthistă ca sĕ crédă, că cu miile Kulturegyletului din Ungaria adause la capitalulŭ — aprópe sleitŭ — alŭ Kulturegyiletului ardeleanŭ, s'ar puté înfrânge resistenţa nóstră, care e de forţă multŭ superioră celei slave, fiindŭ că poporulŭ şi nădrăgarii suntŭ una şi nedespărţiţĭ, încâtŭ a adusŭ la desperare pe „patrioţĭ?“

De aceea trebue că e altŭ ceva la mijlocŭ: a sleitŭ fondulŭ ardeleanŭ alŭ banchetelorŭ „patriotice“ jidano-maghiare kulturegyletiste. Banĭ nu mai incurgŭ, nicĭ de voiă, nicĭ fără voiă, nicĭ prin cerşitoriă în bisericĭ, în cârciume şi în bucătării.

Ce privesce visulŭ Valahilorŭ despre unŭ mare imperiu valahŭ până în Tissa, nu credemŭ că i-a destăinuitŭ cineva fóiei kossuthiste unŭ asemenea planŭ, prin urmare de asemenea spaime „patriotice“ nicĭ nu ne ocupămŭ. Ne mirămŭ însĕ că, pentru ca sĕ mai atragă câteva argumente sunătóre de „valahisare“ în cassa kulturegyletului ardeleanŭ, fi convine sĕ tracteze asemenea cestiunĭ delicate.

Era multŭ mai kulturegyletistŭ lucru décă se spunea curatŭ şi limpede:

„Patrioţĭ“ cei ce dau pentru fondulŭ banchetelorŭ, căcĭ ale kulturegyletiştilorŭ pântece se vorŭ adăpa!

SCIRILE ḐILEI.

După cum amŭ comunicatŭ, *societatea istorică unguréscă ambulantă* şĭ-a ţinutŭ adunarea sa in *Deva* unde preşedintele Szecheny a ţinutŭ unŭ discursŭ despre „Insemnătatea istoriei ardelene şi a scrierei istoriei“. Intréga vorbire e unŭ mixtum-compositum de frase lungĭ şi late fără nicĭ o importanţă; nimicŭ nou nu spune, ci lucrurĭ vechĭ şi cunoscute, bătute însĕ pe calapodulŭ unguréscŭ, destulŭ de cunoscutŭ Românilorŭ. După elŭ cetĭ Desider Csanky despre comitatulŭ Huniădóra şi despre neamulŭ Huniadilorŭ. Ludovicŭ Szadeczky cetĭ unŭ studiu despre activitatea şi politica voivodului valahŭ Mihaiu vitézulŭ in Ardealŭ. S'a mai cetitŭ unŭ tractatŭ despre unele pescerĭ din comitatulŭ Huniădorei, altŭ tractatŭ despre fortificaţiunile Dacilorŭ. In fine Mailand Ozkar cetĭ unŭ studiu despre „Arta poetică poporală la Valahĭ“, er G. Szinte a presentatŭ adunărei douĕ candelabre din secululŭ alŭ 16-lea, aflate in biserica gr. or. din Huedinŭ. — Foile unguresci n'au reprodusŭ decâtŭ neinteresantulŭ discursŭ alŭ preşedintelui, despre celelalte teme tacŭ. Ce sĕ fiă causa, décă nu frica de falsificare a istoriei, principala caracteristică a scrierei istoriei la Ungurĭ? Der asta nu ne intereséză, pentru-că totă lumea scie cum scriu Ungurii istoria, suntŭ deochiaţĭ rĕu. Amŭ intreba însĕ pe preotulu din Huedinŭ, cum de a instreinatŭ candelabrele din biserică, cine i-a datŭ permisiune, când acestea trebuiau sĕ rĕmână in biserică ca proprietate a ei, er „patrioţii“ istoricĭ, decă tocmai doreau sĕ le veḑă. sĕ se fi dusŭ acolo la faţa locului? Ar fi de doritŭ ca autoritatea nostră bisericéscă sĕ cerceteze casulŭ, ca nu cumva aceste obiecte sĕ fiă pentru totdéuna instreinate.

—x—

Episcopulŭ românŭ din Gherla — scrie „Ellenzék“ — a plecatŭ la *Oradea mare*, ca sĕ cerceteze pe Ilustritatea Sa d-lŭ *Episcopŭ Pavelŭ*, care este *bolnavŭ.*

—x—

Ni se scrie din Câmpiă, cu data 20 Iulie n. c.: „Deşi cam târḑiu, nu potŭ sĕ nu împărtăşescŭ cetitorilorŭ acestui preţuitŭ ḑiaru o veste imbucurătore din părţile nóstre. E vorba de distincţiunea unui Românŭ: Societatea de intreprindere pentru construirea călei ferate Murĕşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa — care e nemaghiară (francesă-italiană) — îşĭ alese de medicŭ pentru linia nouĕi căi ferate ce trece prin Câmpiă pe d-lŭ dr. *I. Uilăcanu*, pe care, intre medicii aspiranţĭ de deosebite naţionalităţĭ, l'a aflat de celŭ mai agerŭ şi mai capabilŭ. Nu-i vorbă, noi sciámŭ apreţia talentulŭ şi destoinicia probată a tinĕrului medicŭ românŭ şi de aceea nu ne-a surprinsŭ acéstă distincţiune, este însĕ bătĕtore la ochĭ împrejurarea, că deşi avemŭ in părţile acestea medicĭ de deosebite naţionalităţĭ şi deşi atâtŭ Românii, câtŭ şi Ungurii, Jidanii Armenii etc., când se află pe patulŭ suferinţelorŭ reclamă bucurosŭ intervenirea d-lui dr. Uilăcanu, când e vorba însĕ de a se recunósce superioritatea — altcum netăgăduită — a meritelorŭ şi artei medicale între colegii sĕi, străinii dau din umerĭ şi se codescŭ. Nu scimŭ cum le va fi căḑutŭ străinilorŭ preferinţa ce i-o dete d-lui dr. Uilăcanŭ susŭ ḑisa societate, dér cum că d-sa merită acéstă preferinţă, de sigurŭ nicĭ noi, nicĭ ei nu se indoescŭ. Ilŭ felicitămŭ pe d-lŭ dr. Uilăcanu şi-i dorimŭ multe asemenea succese!“ — *Cmp.*

—x—

Eugen *Schmitt*, a cărui *lucrare filosofică* a fostŭ premiată şi laureată de societatea învĕţaţilorŭ din Berlinŭ, e diurnistŭ la tribunalulŭ din Zomborŭ, unde trebuie sĕ copieze acte 8 ore pe ḑi spre a puté sĕ trăiască. Schmitt e tinĕrŭ încă, e autodidactŭ, deórece lipsitŭ fiindŭ de mijloce n'a putatŭ face studii universitare. Ce folosŭ că nu e Maghiarŭ! îşĭ vorŭ fi ḑicêndŭ cu mâhnire „patrioţii“.

—x—

Din incidentulŭ *unirei oficielorŭ postale cu oficiele telegrafice*, ministrulŭ de comunicaţiune Baross a pusŭ în *pensiă* nu mai puţinŭ ca 112 funcţionarĭ.

—x—

După cum spunŭ ḑiarele din Bucurescĭ, *grânele române* ajungŭ, in urma nouei joncţiunĭ de comunicaţiune, mai curêndŭ pe pieţele europene decâtŭ grânele ungare.

—x—

Diarulŭ oficialŭ din Bosnia anunţă, că Maiestatea Sa monarchulŭ a sancţionatŭ statutulŭ relativŭ la *fundarea unei şcolĭ pentru tribunalulŭ şeriatului la Serajevo.* Tribunalulŭ şeriatului este unŭ tribunalŭ religiosŭ mahomedanŭ, care are a se pronunţa asúpra tuturorŭ afacerilorŭ Musulmanilorŭ relative la dreptulŭ de succesiune, la căsĕtorii şi la bunurile vakufurĭ. Noua şcólă de dreptŭ este de sigurŭ destinată a da pe viitorŭ acestui tribunal personalulŭ trebuinciosŭ. — Amŭ spus'o de multe orĭ, că noi, cei de sub stăpânirea unguréscă, după timpŭ de 20 de ani, avemŭ sĕ fimŭ întrecuţĭ de Bosniacĭ şi Erţegovinenĭ, după timpŭ de abia 8 anĭ.

—x—

Ministrulŭ de finanţe ungurescŭ a adresatŭ o *ordinaţiune inspectorilorŭ de dare* şi comitetelorŭ administrative, in care le amintesce ca sĕ procédă cu stricteţa la încasarea dărilorŭ, aşa ca în a doua jumĕtate a lunei Augustŭ *sĕ pótă începe cu licitarea* pentru cei carĭ nu şĭ au plătitŭ darea. O amĕnare se póte permite numai in acele ţinuturĭ, unde productele pămêntului se prefacŭ mai târḑiu in banĭ. — Acum ţine-te, bietŭ poporŭ!

—x—

Pictorulŭ *Munkácsy*, care petrecea in Parisŭ, după cum anunţă „Voss. Ztg.“, *a luatŭ lumea în capŭ.* Vestitulŭ pictorŭ, cu tóte venitele sale însemnate, a făcutŭ datorii enorme, încâtŭ n'a mai putatŭ pune stavilă năvălirei creditorilorŭ. Pictorulŭ, care ducea la Parisŭ viéţa unui principe, se ḑice, că a apucatŭ spre America.

—x—

Intre hotarulŭ moşiei Simila şi Perienĭ, departe ¼ oră de oraşulŭ *Bêrladŭ* in *România,* s'au descoperitŭ de curêndŭ mai multe isvóre de *ape minerale,* pe carĭ le visiteză ḑilnicŭ o mulţime de suferinḑĭ ce se credŭ vindecaţĭ după câteva visite. Aceste isvore suntŭ în numĕrŭ de optŭ, şi din ele isvorĕşce apa abondentă. Unii din visitatorĭ susţinŭ că nămolulŭ ce isvorĕsce odată cu apa este, ḑice „Tutova“, aşa de unsurosŭ încâtŭ suferinḑii ungêndu-se simtŭ folóse imediate.

—x—

La 21 Iulie n. intorcêndu-se Sĕcuiulŭ Petru *Veress* din România acasă, la oficiulŭ vamalŭ *Uzu* ajunse *în certă cu tovarăşii sĕi* pentru împărţirea câştigului, cu care ocasiune fu rănitŭ aşa de rĕu cu cósa, încâtŭ îşĭ dete sufletulŭ.

—x—

Vechii comercianțĭ din Pesta, proprietarii celei mai vechĭ afacerĭ de acolo, *Molnar și Bayer, au dispărutŭ* lăsândŭ însemnate datorii. Pagube suferŭ mai multe casse din Viena și Pesta. S'a procedatŭ la prinderea și arestarea fugarilorŭ.

—x—

La corespondența de lângă Eriulŭ Sĕlagiului, publicată în Nr. 134 alŭ »Gazetei«, d. *Teodorŭ Medanŭ,* cantorŭ-învĕțătorŭ în *Hotoanŭ* ne trimite o întêmpinare în care recunósce că a făcutŭ unŭ pasŭ greșitŭ de a participatŭ la alegerĭ, dér l'a făcutŭ din zăpăcélă în următórele împrejurărĭ: „Zelosulŭ preotŭ, d. V. Patcașiu din Hotoanŭ, în urma a două conferințe, pe alegĕtorii din comună, în mână cu „Gazeta Transilvaniei«, oglinda fidelă a stărei nóstre de aḑĭ, i-a succesŭ a-i lumina si așa eramŭ sigurĭ că nicĭ unulŭ dintre ai noștri nu se va duce la Tușnadŭ, ba și coriferii celorŭ două partide 'șĭ-au datŭ cuvêntulŭ că nu vorŭ amăgi pe Românii hotoanĭ, ceea ce din partea stângacilorŭ s'a și întêmplatŭ. Dér ispita prin totŭ felulŭ de corupérĭ și amăgelĭ din partea ómenilorŭ lui Pecsi n'a lipsitŭ. Cu stégurĭ în mânĭ, cu banĭ la buzunarŭ au sedusŭ vre o 10—12 hotoanĭ, între ei și nealegĕtorĭ, i-au pusŭ într'o căruță din Eriu, căcĭ în Hotoanŭ nu lĭ-a datŭ nimenea, și așa i-au dusŭ la Tașnadŭ. Tóte astea însĕ după ce celorŭ 10—12 hotoanĭ li s'a suitŭ rachiulŭ unguréscŭ în capŭ, în lipsa d-lui preotŭ care a fostŭ la câmpŭ și a mea care am fostŭ la tergŭ în Carei. In ḑiua alegerei, conformŭ hotărîrei adunărei electorale cercuale, d-l preotŭ ca membru în comitetulŭ localŭ electoralŭ s'a dusŭ la loculŭ de alegere ca sĕ observe, și m'a luatŭ și pe mine pentru casulŭ când ar fi avutŭ lipsă de mine. Séra când alegerea era în furia ei, fiindŭ spre sfêrșite, aflându-mă pe uliță corteșii m'au încungiuratŭ de tóte părțile și n'a mai fostŭ chipŭ sĕ scapŭ. Indignatŭ pe Pecsi-ștĭ, carĭ ni-au sedusŭ ómenii, forțatŭ am votatŭ, dér contra lorŭ și pentru Sadovszki. Acesta a fostŭ pĕcatulŭ ce l'amŭ comisŭ din zăpăcélă, ér nu pe banĭ seu pentru vre-unŭ favorŭ, și nicĭ pentru că nu sunt bunŭ Românŭ. Din contră mĕ mândrescŭ a declara și între Ungurĭ chiarŭ că sunt Românŭ, ceea ce totdeuna am doveditŭ cu fapta atâtŭ între conaționalii mei, câtŭ și înaintea inspectorului școlarŭ din Zelau și a pretorului cercualŭ din Tașnadŭ. Judece acum on. cetitorĭ în ce mĕsură sunt vinovatŭ". — Bine ar fi fostŭ ca sĕ nu se întêmple o asemenea nenorocită greșelă!

Din Ciceulŭ lui P. Rareșŭ, 21 Iulie 1887.

Domnule Redactorŭ! In luna lui Iunie a. c. s'au ținutŭ esamenele de veră cu copii scólelorŭ confesionale române din tractulŭ Betlénului în ordinea următóre:

1. In *Sinterégŭ,* unde din tóte obiectele prescrise a succesŭ esamenulŭ în modŭ escelentŭ. — Vis-à-vis de scóla română confes. se află scólă de statŭ.

2. In *Tĕure,* unde s'a esaminatŭ din religiune, cetitŭ, gramatică, calculare: cele dinteiu patru operațiunĭ, geografiă, istoria Ungariei, fisică, istoria naturală și limba unguréscă. Resultatulŭ bunŭ. Scrisorile de probă au fostŭ frumóse

3. *Nimigea română.* S'a începutŭ esamenulŭ cu rugăciunile, începêndŭ dela cum se face crucea și din cathechismulŭ celŭ micŭ până inclusive „despre ângerĭ". Asemenea s'a esaminatŭ din testamentulŭ vechiu. A urmatŭ apoi învĕțămêntulŭ intuitivŭ, cetitulŭ din abecedarŭ și legendarulŭ de Petri, calculațiunea pe tablă: cele dintêiu patru operațiunĭ, geografiă, istoria naturală și declamațiunĭ. Resultatulŭ bunŭ.

4. *Virégŭ.* S'a esaminatŭ din religiune, cetitŭ și socotélă, alta nimicŭ, deși învĕțătorulŭ de aci, Chita, ar pute face mai multŭ, décă ar fi mai zelosŭ.

5. *Mogoșmortŭ* (filiă la Viregŭ). Aci esamenulŭ a succesŭ mai bine. Esaminare din Religiune încă și din cathechismulŭ de mijlocŭ cu cei mai mărișorĭ, cetitulŭ a decursŭ fluentŭ, computulŭ: tóte operațiunile binișorŭ, cetitulŭ din limba maghiară din abecedarulŭ de Gönczy și eserciții asemenea bine, istoria patriei îndestulitorŭ. Scrisorile de probă curate și corecte. Resultatulŭ bunŭ.

6. *Cociu.* S'a esaminatŭ din tóte obiectele de învĕțămêntŭ cu resultatŭ bunŭ, deși directorele scólei vecĭpurure nu visiteză scóla, ba de multe orĭ nicĭ la esamene nu vine.

7. *Odorheiu.* S'a esaminatŭ din religiune, cetitŭ și calculare cu resultatŭ bunŭ.

8. *Figa,* esaminare din religiune, cetitŭ, scrisŭ, calculare, cantŭ și limba maghiară. Resultatŭ bunŭ.

9 și 10. *Agrișurile.* Esaminare din Religiune, cetitŭ calculare și limba maghiară. Resultatŭ bunișorŭ.

11. *Betleanŭ.* S'a publicatŭ în colónele acestei prețuite foi la timpulŭ sĕu. Aci sĕ află și scóle de stat.

12. *Nușfalĕu,* ca filiă la parochia matre Beudiu până în 3 Iulie n. când s'a dispusŭ aci preotŭ In acéstă comună se află scólă maghiară comunală. Esaminare din Religiune, istoria patriei, cetitulŭ cu gramatica forte mechanicŭ, limba maghiară, geografia și calculare, fórte puținŭ. Copii rĕspundeau ședêndŭ, ridêndŭ, cu ochii în pămentŭ și câte doi deodată. Lipsă totală de disciplină.

13. *Beudiu,* a treia parochiă în totŭ tractulŭ după bunătate și mărime dér presențĭ au fostŭ numai 4 copii și o copilă. Esaminare din Religiune, cetitŭ, calculare și limba maghiară. Resultatŭ slăbuțŭ.

14. *Rusulŭ de susŭ.* Esaminare: Religiune, cetitŭ, l. mag. geografiă, istoria Ungariei.

15. *Mălinŭ.* Scóla frumosŭ decorată cu buchete de florĭ. Presidiulŭ a fostŭ salutatŭ la începutŭ cu cântarea: „Mulțĭ anĭ", cântatŭ în corŭ cu discipulii. Invĕțătorulŭ a începutŭ esamenulŭ cu cântarea religiósă „Impĕrate cerescŭ«, după care a urmatŭ esaminarea din tóte obiectele de învĕțămêntŭ prescrise cu unŭ resultatŭ ce ne umple de speranțe frumóse pentru viitorŭ.

16. *Rusulŭ de josŭ,* esaminare din Religiune, cetitŭ, istoria Ungariei, cetitulŭ maghiarŭ pre bine, învĕțămêntulŭ intuitivŭ, constituțiunea patriei și geografia, socotélă. Resultatŭ indestulitorŭ.

17. *Prislopŭ.* Esaminare: Religiune, limba română, declamărĭ, limba maghiară, cetitŭ și vocabulă; computŭ: tractarea numerilorŭ până la 10, înmulțirea și adaugerea acestorŭ numerĭ, geografia. Resultatulŭ indestulitorŭ.

18. *Minthiulŭ românŭ.* După tóte legile și formalitățile a avutŭ unulŭ din cele mai bune esamene.

Décă recapitulămŭ*) putemŭ ḑice, că în raportŭ cu greutățile de totŭ coloritulŭ, ce avemŭ de a suporta, resultatulŭ obținutŭ cu copii din scólele nóstre confesionale la esamenele de veră din a. c. a fostŭ în genere bunŭ, pe unele locurĭ forte bunŭ. Sĕ nu uitămŭ însĕ că în unele puncte suntemŭ slabĭ, în altele amenințațĭ, ér în altele și slabĭ și amenințațĭ. După cum arată acestŭ raportŭ și scimŭ și din esperință, slabĭ suntemŭ în Beudiu și Șirégŭ căcĭ lasă multŭ de doritŭ învĕțătorii; amenințațĭ în Betlénŭ și Sinteregŭ, căcĭ aci avemŭ scóle de statŭ, nu suntemŭ însĕ slabĭ, căcĭ și scóle și învĕțătorĭ avem cum sĕ cade; slabĭ și amenințațĭ suntem în Nușfalĕu, reședința comitelui supremŭ Bánffy, unde se află și o scólă comunală maghiară. Românii, din contră, n'au nimicŭ. Până mai ierĭ nicĭ preotŭ n'au avutŭ din causa sĕrăciei ér cu numele de învĕțătorŭ a servitŭ și servesce unŭ cantorŭ bĕtrânŭ septuagenarŭ necualificatŭ, fără nicĭ un documentŭ de dăscăliă, apoi e slabŭ și nepuntinciosŭ. Așa déră împrejurările, locale pretindŭ aci unŭ învĕțătorŭ cualificatŭ care sĕ mérgă fără pipă la scólă ér copiilorŭ sĕ le spună sĕ-șĭ lase catarigele acasă, altmintrelea ḑilele scólei confesionale rom. din Nușfalĕu suntŭ numĕrâte. Recomandămŭ tóte acestea inaltei considerațiunĭ a Venerabilei autorităṭĭ scolare de Gherla.

Adevĕrulŭ.

---

*) Amŭ ajunsŭ așa de departe, că limba română ca studiu nu mai figureză pe la esamene, ci cea maghiară — afară de rare escepțiunĭ. Óre autoritățile nóstre scolare confesionale sĕ fiă atâtŭ de vitrege? — Red.

Teușŭ, 20 Iulie 1887.

In Nr. 139 alŭ acestui prețuitŭ ḑiarŭ între alțĭ articulĭ interesanțĭ am datŭ cu ochii de o corespondință din Teușŭ subscrisă de d. învĕțătorŭ St. Crișianu, în care amintesce timpulŭ când s'au ținutŭ esamenele la scólele gr. cat. de băețĭ și fetițe în anulŭ curentŭ și numele acelora, carĭ au contribuitŭ banĭ pentru a se premia elevii și elevele mai diligente.

M'am bucuratŭ de acésta, dér m'am miratŭ, cum de nu se amintesce și despre succesulŭ făcutŭ la scola de fetițe, care după părerea mea nu ar fi lucru salutarŭ a-lŭ trece cu vederea, după ce am vĕḑutŭ că toțĭ participanții șĭ-au esprimatŭ cele mai călduróse mulțămirĭ, ba chiarŭ și streinii au recunoscutŭ că nu în deșertŭ neamŭ ostenitŭ cu înființarea acestei scóle. Acésta și noi o vedemŭ și mulțămimŭ puternicului Dumnedeu, că nĭ-a statŭ întru ajutorŭ de ne am putută ajunge scopulŭ doboritŭ.

Cumcă și străinii au fostŭ pe deplinŭ mișcațĭ de succesulŭ esamenului de fetițe ne dovedesce o corespondență din o foiă maghiară, anume „Közerdek" în nr. 29. Eu deși nu mĕ ocupŭ cu cetirea foilorŭ streine, totușĭ din întêmplare astădată mi s'a datŭ ocasiune de a privi mai de aprópe acestŭ numĕrŭ în care între altele corespondentulŭ ḑice: „In luna trecută s'a ținutŭ esamenulŭ de fetițe la scola gr. cat. din locŭ, sub conducerea d-rei învĕțătóre Maria Turtureanu, înaintea unui frumosŭ numĕrŭ de ascultătorĭ. De órece eu însĕ nu pricepŭ limba română, nu-mĭ potŭ da mai pe largŭ părerea despre cele auḑite; totŭ ce potŭ și eu ḑice este, că din rĕspunsulŭ fluentŭ alŭ elevelorŭ, și din părerea altora de față, esamenulŭ a avutŭ unŭ succesŭ deplinŭ îmbucurătorŭ. Ne-au pusŭ în uimire lucrurile frumóse de mână, ce, tocmite și așeḑate frumosŭ spre privirea celorŭ de față, au adeveritŭ pe deplinŭ bunulŭ și esteticulŭ gustŭ a învĕțătoresei«.

Laudă merită în adevĕrŭ d-șora Turtureanu, care așa pe deplinŭ ne-a putută îndestuli pe toțĭ participanții și încă cu atâtŭ mai vertosŭ e demnă de laudă, deórece scóla de fetițe numai în anulŭ acesta s'a înființatŭ.

Décă și străinii ne laudă apoi, noi pe carĭ ar trebui sĕ ne intereseze mai de aprópe, cum amŭ puté sĕ trecemŭ cu vederea sĕ nu ne esprimămŭ bucuria și lauda față cu frumosulŭ progresŭ documentatŭ de d-șora învĕțătóre.

Eu, după modesta mea părere, încă susținŭ fără mustrare de consciință, că a reușitŭ peste asceptare. Rĕspunsurĭ corecte am auḑitŭ dela fetițele nóstre delectându-ne și câte c'unŭ cântecŭ plăcutŭ, d. e. »Scólă-scola mĕi Române", „Latina gintă etc. — Despre lucrurile frumóse de mână credŭ că va fi de ajunsŭ, décă

FOILETONU.

(16)

Misterele Veneției.

de Edouard Didier, traducere de *Ioanŭ S. Spartali.*

V.

Măscĭ și obraze.

Ḑicêndŭ vorbele acestea, podestatulŭ lăsă brațulŭ lui Felice Badoer, și riḑêndŭ și mai tare, îi ḑise puindu-se în fața lui:

— Și écă cum se face că mie, pretinsulŭ d-tale rivalŭ, îmĭ datorezĭ căsĕtoria d-tale cu Fiica Adriaticei.

Orĭcâtŭ de grosoiană era cursa, era însĕ înconjurată d'atâtea glume, marea curteniă a unui bărbatŭ așa de considerabilŭ ca contele Martinengo se făcuse deodată așa de seducĕtóre, încâtŭ și alții mulțĭ ar fi picatŭ într'ênsa. Ér tênĕrulŭ Felice Badoer, care era unŭ băiatŭ minunatŭ altfelŭ, era așa de plinŭ de vanitate încâtŭ trebuia sĕ se moméscă și elŭ.

Trăsurile lui copilăreseĭ carĭ, la începutulŭ convorbirii, căutaseră sĕ ia o gravitate prea greu de păstratŭ multă vreme, se destinseră deodată. Fisionomia'i veselă și bună ișĭ reluă nepăsarea'i obișnuită. Rĕsuflă lungŭ și ajunse ér ce era, unŭ adevĕratŭ copilŭ. Odată cu calitățile bune, elŭ îșĭ relua iute sumeția și seriositatea mândră aristocratică, prea naivă pentru a supĕra vreodată.

— Ai făcutŭ asta?! ḑise elŭ podestatului întinḑêndu'i mâna.

— Negreșitŭ! rĕspunse Martinengo... Insĕ d-ta nu trebue sĕ 'mĭ mulțumescĭ pentru asta. Țĭ-am spusŭ că eu aveam unŭ singurŭ scopŭ: sĕ esecutŭ ordinele Senatului. Datoria mĭ-a fostŭ singurulŭ mobilŭ.

— Cu tóte acestea totŭ îțĭ sunt datorŭ recunoscință nemărginită, și sĕ credĭ că am sĕ găsescŭ mijloculŭ pentru a'țĭ arĕta mulțumirea mea! ḑise Felice cu căldură.

Pe urmă luându'șĭ o poză de craiu, în care se vedea totă îngâmfarea lui, se uita la podestatŭ făcêndŭ cu ochiulŭ și ḑise:

— Scii că mititica Veneția este într'adevĕrŭ încântătóre?

— Sciu! ḑise Martinengo lăsândŭ pleopele în josŭ pentru ca sĕ nu i se vaḑă ochii scăpărîndu'i.

— M'am înamoratŭ de ea, pre legea mea!

— Ah!...

— Dér credĭ d-ta sĕ mĕ iubéscă ea?

— Cum sĕ nu te iubéscă?! — rĕspunse podestatulŭ reluându'șĭ iute rolulŭ, — cum sĕ nu te iubescă, pe d-ta, Felice Badoer!

— He! he! ḑise Felice, care încă se cam îndoia de iubirea Veneției.

— Póte că nu te iubesce încă cu pasiune, dér și asta o sĕ viă cu vremea.

— O! de sigurŭ... cu vremea... fiindŭ că, veḑĭ d-ta, Martinengo, eu mĕ pricepŭ sĕ domesticescŭ pe femei. Dér d-ta? ḑise Felice vorbindŭ deodată familiarŭ.

— Oh! câtŭ despre mine... niciodată nu m'am gânditŭ... ḑise prefăcutulŭ Martinengo.

— Ai vĕḑutŭ d-ta vre-odată, scumpe amice, vênătórea cu oglinda? ḑise Badoer deschiḑendu-se totŭ mai multŭ.

— Da, mi se pare.

— Ei bine, femeea este o ciocârliă, scumpulŭ meu podestatŭ, și sciu cum sĕ-i iau mințile cu bijuterii, cu diamante, cu serbările splendide pe carĭ le rĕnduescŭ.

— Serbărĭ, da, merge, și când vei voi, îțĭ voiu propune unŭ programŭ, pe care sperŭ c'o sĕ'lŭ primeștĭ, orĭ câtŭ de rafinatŭ ar fi! ḑise Martinengo. — Dér pe când nunta?

— Câtŭ de iute, peste optŭ ḑile.

Podestatulŭ se strîmbă.

— Ce felŭ! nu cumva ți se pare prea târḑiu? ḑise tênĕrulŭ patricianŭ.

— Ba tocmai din potrivă... mi se pare prea curêndŭ. O nuntă așa de grăbită este bună numai pentru ómenii din poporŭ! Ah! așa creḑĭ?...

— Negreșitŭ! Și câte pregătirĭ trebuescŭ făcute! Trebue sĕ se ducă vestea în tótă Italia despre nunta d-tale. Nu'i așa?

— Ba așa este! ḑise tênĕrulŭ, îngânfatŭ că tótă Italia are sĕ se ocupe de mititica lui persónă.

— Pentru că te chiamă Felice Badoer.

— Ai dreptate, Felice Badoer mĕ chiamă! ḑise Felice îngânduratŭ.

— Sĕ dămŭ dér nunții acesteia totŭ lustrulŭ cuvenitŭ. Și mai cu sémă sĕ începemŭ cu logodna.

In figura copilăréscă a lui Felice se vĕḑu o adevĕrată descurajare când auḑi de logodnă.

— Domnule conte!.... nu creḑĭ că logodna are sĕ întârḑie căsătoria mea cu fiica Adriaticei? ḑise Badoer.

— Cincĭspreḑece ḑile orĭ trei sĕptĕmânĭ celŭ multŭ. Déi și ce felŭ de serbărĭ splendide avemŭ vreme sĕ prevoiu dice numai atâta, că deşi şcola nóstră numai in anulŭ acesta s'a înfiinţatŭ totuşĭ cu totŭ dreptulŭ ne putemŭ mândri dicêndŭ că nu ne-au putută întrece scólele maghiare de fetiţe, anume de statŭ şi cea rom. cat. din locŭ, deşi şi-au pusŭ tóte puterile ca sĕ ne pótă întrece.

Unŭ ascultătorŭ.

Lista de subscripţiune

deschisă de „Gazeta Transilvaniei“ pentru comunele române din Ardelŭ nenorocite prin incendiu şi inundare

Au mai incursŭ:

Prin stăruinţa binevoitóre a d lui L. Bistriţianu, farmacistŭ în Bêrladŭ, pe lista d-sale, dela domnii:

Stroe Belloescu profesorŭ	20	lei n.
I. Popescu profesorŭ	20	„
G. Onişorŭ profesorŭ	5	„
S. M. Haliţa profesorŭ	5	„
I. Catulŭ profesorŭ	5	„
G. Ghibănescu profesorŭ	2	„
V. Sigmirianŭ farm.	2	„
Nic. P. Dancu comerciantŭ	2	„
G. Cerchesŭ comerciantŭ	5	„
B. Marcelŭ comerciantŭ	2	„
I. Pamfilie architectŭ	10	„
Unŭ binevoitorŭ	1	„
Unŭ binevoitorŭ	1	„
Ioanŭ Nicolescu	1	„
Ad. Moldovanŭ ingînerŭ	2	„
H. Stoianŭ Nicolae	2	„
Oprea Poenaru comerciantŭ	2	„
Nicolae Pană profesorŭ	5	„
Traianŭ Catulŭ farmacistŭ	2	„
G. Constantinescu R. profesorŭ . . .	5	„
L. Bistriţianu farmacistŭ	21	„
Suma	120	lei n

Adăugêndŭ la acesta suma din nr.
152 alŭ „Gaz. Trans.“ 600 fl. 06 cr. şi 1440 lei n.
(Va urma). Totalŭ: 600 fl. 06 cr. şi 1560 lei n.

Le mulţumimŭ generoşilorŭ contribuitorĭ în numele nenorociţilorŭ, dorindŭ ca nobilulŭ lorŭ esemplu sĕ afle imitatorĭ pretutindenea.

Scirĭ militare.

România. In Ungheni a sositŭ în dilele acestea unŭ nou transportŭ de cai din Rusia pentru armata română. Peste câteva dile urmézà restulŭ din cumpĕrările de cai. — O comisiune militară compusă din maiorii Pavlofŭ ca şefŭ, şi Vasiliu şi Culcerŭ ca membri, s'a trimisŭ la Magdeburg ca sĕ supraveghieze fabricarea materialului de rĕsboiu comandatŭ la casa Gouson în sŭmă de 7 milione francĭ. „Lupta“ mai spune că înainte cu câteva dile a încheiatŭ ministrulŭ de rĕsboiu unŭ contractŭ cu o casă germană pentru furnisarea a 400.000 chilograme pralŭ pentru infanteriă şi artileriă. — „La France Militaire“ din Parisŭ spune, că societatea aeronautică din Francia a admisŭ în calitate de membru de onóre pe d. Negreanu, locotenentŭ de geniu în armata română, unŭ specialistŭ distinsŭ în cestiunile de aerostaţiune militară. D. Negreanu se află acum în Francia pentru completarea studiilorŭ.

Cestiunea bulgară.

Unŭ redactorŭ alŭ diarului „Neue Freie Presse“ a avutŭ o întrevedere cu deputatulŭ Stransky, ce a sositŭ la Viena. Acesta declară că prinţulu de Coburg va face totŭ posibilulŭ pentru a obţiné consimţimêntulŭ tuturorŭ puterilorŭ la alegerea sa. In casŭ de neisbândă, prinţulŭ ar merge cu tóte acestea în Bulgaria pentru a lua frênele guvernului şi a se grăbi sĕ realiseze cererile Rusiei în ceea ce privesce retragerea regenţei şi a cabinetului, precum şi disolvarea Adunărei. Nu e temere de o intervenire armată a Rusiei.

Diarele asigură că prinţulŭ de Coburg este decisŭ sĕ plece la Sofia pe la începutulŭ lui Augustŭ şi că ministrulŭ Stransky ar fi adresatŭ autorităţilorŭ o cerculară pentru primirea prinţului.

„Times“ spune că unŭ croitorŭ din Sofia a şi confecţionatŭ o uniformă de generalŭ bulgarŭ pentru principele de Coburg pe mĕsura trimisă din Viena. „Standard“ lasă sĕ se înţelégă că Bulgarii potŭ astfelŭ resolva ei însuşĭ cestiunea, căcĭ puterile germane n'ar permite Rusiei sĕ interviă.

„Kölnische Zeitung“ spune de altă parte că în Petersburg se speră, cumcă în Bulgaria se va instala unŭ guvernatorŭ generalŭ, care ar avé sĕ pregătéscă alegerea unui nou principe, şi se dice că pentru acésta e destinatŭ prinţulŭ Jmeritinski, învingĕtorulŭ dela Lovcea. Se adauge că prinţulŭ ar puté deveni chiar candidatŭ rusŭ pentru tronulŭ bulgarŭ.

„Temps“ încă anunţă, că guvernulŭ rusŭ va propune puterilorŭ a numi unŭ guvernatorŭ generalŭ până ce se va decide alegerea de principe.

Convocare.

Despărţĕmêntulŭ alŭ VIII alŭ „Associaţiunei transilvane pentru literatura română şi cultura poporului românŭ“ îşĭ va ţine adunarea generală în comuna Meteşŭ la 7 Augustŭ (26 Iulie) 1887 a. m.

Subscrisulŭ subcomitetŭ prin acésta are onóre a invita pe toţĭ iubitorii progresului culturalŭ a poporului românŭ, ca câtŭ mai mulţĭ sĕ se înfăţişeze la acésta adunare.

Din şedinţa subcomitetului.

Alba-Iulia, în 24 Iulie 1887.

Ioanŭ Piposŭ, directorŭ. *Rubinu Patiţa*, actuariu.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

SOFIA, 30 Iulie. — Nacevicĭ a plecatŭ la Viena, ca sĕ visiteze pe prinţulŭ de Coburg.

VIENA, 30 Iulie. — Scirile privitóre la călĕtoria prinţului de Coburg în Bulgaria parŭ a avea de scopŭ sĕ domoléscă spiritele în Bulgaria.

GASTEIN, 30 Iulie. — Maiestatea Sa sosesce aci la 6 Augustŭ n. ca sĕ facă visită împĕratului germanŭ.

PARIS, 30 Iulie. — Generalulŭ Boulanger a trimisŭ la Ferry ca martorĭ pe contele Dillon şi pe generalulŭ Faverot. Decisiunea lui Ferry e încă necunoscută.

LEMBERG, 30 Iulie. — Localitatea de băi Sassow a arsŭ erĭ. Suntŭ de plânsŭ şi jertfe în ómenĭ. Câteva cadavre s'au aflatŭ deja.

„Ţéra nouă“, revistă sciinţifică, politică economică şi literară, apare în Bucurescĭ sub direcţiunea d-lui dr. Neniţescu. Nr. 2 are urmatorulŭ sumarŭ: Humanismulŭ şi realismulŭ, gimnasiulŭ clasicŭ şi realŭ, (urmare). Palinodie (traducere din Horaţiu). Pĕrerile lui Resseau despre cultivarea sensurilorŭ, (fine). Dómna Ileana (baladă populară). Din ale lumei, galbenu (Urmare şi fine.) Ceva din credinţele şi obiceiurile poporului nostru. Săbărelulŭ, Foie verde, Dragoste urzicată (poesii populare). Gheorghilaşŭ (poesii). Documente de limba şi literatura macado-română. Iubita din poveste, poesie. Doine. Bibliografiă. Corespondenţă.

„Candela“, fóie bisericéscă literară apare în Cernăuţĭ. Nr. 7 are următorulŭ cuprinsŭ: Omiliile sf. Ionŭ Crisostom la epistola către Românĭ. Personalitatea preotului ortodoxŭ. Predica pentru chemarea femeei creştine. Cronică.

DIVERSE.

Unŭ motivŭ de casare. — Intr'unŭ procesŭ de pressă din Ungaria acusatulŭ a fostŭ achitatŭ. S'a făcutŭ recursŭ contra acestei achitărĭ şi între altele s'a citatŭ dreptŭ motivŭ de casaţiune şi împrejurarea, că juraţii ar fi rîsŭ multŭ. Curtea însĕ a respinsŭ acestŭ punctŭ ca neîntemeiatŭ, căcĭ în darea de sémă asupra desbaterilorŭ nu s'a menţionatŭ nimicŭ despre risetele juraţilorŭ în timpulŭ pledoarielorŭ, prin urmare atitudinea juraţilorŭ n'a fostŭ de natură a atinge demnitatea şi seriositatea desbaterilorŭ, chiar decă unele întreruperĭ vorŭ fi provocatŭ la dênşii ilaritate.

Cum se plătescu medicii. — O fóiă medicală vienesă scrie: Totulŭ merge, când scii cum sĕ apucĭ lucrurile. D. Dr. Mackenzie din Londra se pricepe de minune, de exemplu. Elŭ merge de două orĭ dela Londra la Berlinŭ şi face unŭ contŭ de 54,000 mărcĭ, — frumósă sumă! Acésta se înţelege numai pentru perderea timpului, căcĭ din Berlinŭ se comunică oficialŭ, că în acea sumă nu se cuprinde onorarulŭ, ci rĕmâne ca prinţulŭ moştenitorŭ germanŭ sé-lŭ rĕsplătéscă cum va crede de cuviinţă. Negreşitŭ, că nu toţĭ medicii au sĕ trateze pe unŭ prinţŭ de corónă. Pe cine a cădutŭ acestŭ norocŭ, n'are nevoiă sĕ fiă modestŭ! Ne aducemŭ aminte de unŭ operatorŭ de *peatră*, căruia după operaţiă şi după ce înaltulŭ sĕu pacientŭ s'a făcutŭ bine i s'a trimesŭ unŭ onorarŭ princiarŭ; elŭ a refusatŭ însĕ pretindêndŭ un onorarŭ de trei orĭ mai mare. Mediculŭ şĭ-a motivatŭ pretenţia cu aceste cuvinte clasice: »Operezŭ în tóte dilele pietre, dér nicĭ odată n'am operatŭ încă pe unŭ prinţŭ de Liechten*stein!*« (Stein însemnézà peatră). Se dice că acestui modestŭ operatorŭ i s'a numĕratŭ suma cerută.

Aculŭ şi spada. — In favórea vĕduvei şi copiilor sĕracĭ a decedatului maestru de arme Guilet s'a aranjatŭ în dilele trecute la Lyon o mare producţiune publică de asaltŭ şi de scrimă. Cu acestŭ prilegiu veniseră chiar dela Parisŭ mai mulţĭ profesorĭ şi alte celebrităţĭ de scrimă la Lyonŭ şi biletele de întrare erau forte căutate. Domnişóra Blanche Drigot în etate de 17 anĭ se împărtăşi la acéstă producţiune şi recoltă entusiaste aplause pentru aminenta sa abilitate, prin care birui pe cei mai renumiţĭ luptătorĭ. După terminarea representaţiunei i-se acordă ântâiulŭ premiu Ea fu invitată la banchetulŭ maestrilorŭ de arme. Şedêndŭ la mésă i se presintă o scrisóre, se grăbi s'o citéscă şi apoi cădu leşinată după scaunŭ. Era o epistolă a mirelui ei, advocatulŭ Mauchet, fórte scurtă, cuprindêndŭ urmátorele cuvinte: „Adio plecŭ astă séră la Parisŭ ca sĕ-mĭ cautŭ o soţiă care sĕ scie a mânui aculŭ atâtŭ de bine ca d-ta spada.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

---

gătimŭ! Cosma de medicis din Florenţa şi Franciscŭ Sforza din Milan au sĕ móră de gelosiă.

— Dĕu! mĕ ispiteştĭ.... dise Felice entusiasmatŭ de ideia că ar fi pismuitŭ de cei doi mai considerabilĭ bărbaţĭ din Italia. — O sĕ dămŭ serbărĭ de care lumea are sĕ vorbéscă multă vreme. Dér aşa-i că d-ta o sĕ mĕ ajuţĭ la pregătirea lorŭ?

— Sunt alŭ d-tale.

— Ei bine, ne-amŭ înţelesŭ. Eştĭ unŭ adevĕratŭ prietinŭ, scumpe Martinéngo!

Vedemŭ că Felice Martinengo se făcuse fórte intimŭ.

— Nu cumva te îndoiai de prieteşugulŭ meu? ilŭ întrebă podestatulŭ cu o ironiă pe care tênĕrulŭ, în beţia lui, n'o băgă de sémă.

De aceea se şi grăbi elŭ sĕ rĕspundă:

— Nu mĕ îndoiamŭ şi cu deosebire nu mĕ îndoiescŭ nicĭdecum de d-ta, prea scumpe; şi ca probă îţĭ cerŭ concursulŭ. Insĕ pentru serbările acestea ne-ar trebui ceva nou, neaşteptatŭ, ceva care sĕ isbéscă imaginaţiunile nóstre italiene.

— Oh, îţĭ făgăduescŭ ceva cu totulŭ neaşteptatŭ

— Ce?

— Ai sĕ vedĭ! ai sĕ vedĭ!

Podestatulŭ şi Felice Badoer mai vorbiră multă vreme ca doi tovarăşĭ bunĭ, făcêndŭ planurĭ peste planurĭ şi când se hotărî în sfârşitŭ Martinengo ca sĕ se retragă, Felice Badoer — care de obiceiu nu se incomoda pentru nimenĭ — conduse pe noulŭ sĕu prietinŭ până josŭ la gondolă unde-i smulse încă odată făgăduiala că au sĕ se întâlnéscă şi a doua di.

Pe când se petreceau acestea în catulŭ ântéiu din palatulŭ Badoer, o altă scenă aprópe la felŭ şi cu acelaşŭ scopŭ se petrecea josŭ.

Sergentulŭ Bartolomeo se oprise în sala gardei cu o parte din suita podestatului, compusă din elementulŭ militarŭ şi din lachei privilegiaţĭ; restulŭ rĕmăsese în gondolele şi luntrele care îi aduseseră la Veneţia.

Sala gardelorŭ exista în cele mai multe palate din Venaţia, unde se vĕdŭ încă numĕróse specimene pe Canalulŭ mare. Acolo steteau soldaţii şi omenii de servicii pe când stăpânii lorŭ se preumblau orĭ vorbeau în catulŭ ântéiu. In sala de arme era uşa despre apă, uşa de onóre a tuturorŭ palatelorŭ Veneţiei; în vêrfulŭ unei scărĭ de marmură pe care amŭ semnalat'o şi pe care te dai josŭ la Canalulŭ mare. Uşa despre apă era destinată numai patricianilorŭ şi suitei lorŭ: era cu desĕvêrşire interdisŭ slugilorŭ d'a întra în palatŭ orĭ d'a eşi pe uşa acésta; pentru ei era o altă uşe ce da în stradele, carĭ tóte rĕspundeau pe Rialto seu pe Canalulŭ mare, în partea aristocratică a Veneţiei.

Cum întră în sala gardei palatului Badoer, Bartolomeo se uită sĕ găséscă pe Ricardo. Abia după câteva secunde ilŭ cunoscu în mijloculŭ unui grupŭ unde gondolierulŭ se îngâmfa ca unŭ curcanŭ. Bartolomeo nu-lŭ putuse cunósce deodată fiindŭ că, deşi pasĕrea era aceeaşĭ, însĕ îşĭ schimbase penele.

Şi écă de ce.

Felice Badoer îşĭ întindea luxulŭ peste totŭ ce-lŭ înconjura şi chiar şi livreaua gondolierului era de unŭ luxŭ nebunŭ. Din nenorocire pentru tênĕrulŭ patricianŭ nu-şĭ putuse aplica luxulŭ şi la gondole, fiindŭ că legile Veneţiei prescriau că gondolele trebue sĕ fiă construite la felŭ şi la felŭ văpsite negru, fără altŭ ornamentŭ decâtŭ fierulŭ de suliţă care garnisea partea dinainte.

Legile acestea au fostŭ în totdéuna aşa de aspru ţinute, încâtŭ au rĕmasŭ în moravurile veneţiane, şi adĭ chiar gondolele suntŭ la felŭ cu acele de acum 400 de anĭ.

Neputêndu-şĭ întinde fantasiile luxóse peste gondole, tênĕrulŭ Felice Badoer îşĭ rĕsbunase pe gondolier.

Gondolierii sventuratului patricianŭ erau îmbrăcaţĭ în catifea şi în mătase şi cu vipuscĭ de firŭ de aurŭ. Tênĕrului Badoerŭ îi plăceau culorile cele mai bătăióse şi mai pestriţe. Antiteza îmbrăcămintei era principiulŭ lui. Vĕ puteţĭ dér închipui că în diua când puse mâna pe unŭ gondolierŭ uriaşŭ ca Ricardo, îşĭ munci multŭ mintea ca sĕ-i găsescă o îmbrăcăminte!... Dér, sciţĭ, o îmbrăcăminte care sĕ revoluţioneze întrégă Veneţia.

Gondolierulŭ Ricardo avŭ într'adevĕrŭ unŭ succesŭ minunatŭ, succesŭ de curiositate celŭ puţinŭ.

Adevĕrulŭ e că nimicŭ nu era mai plăcutŭ decâtŭ sĕ vedĭ pe uriaşulŭ acesta îmbrăcatŭ în costumŭ mitologicŭ cu-o jachetă de atlasŭ în colorea rosei, cu o mulţime de panglicĭ verdĭ, carĭ semĕnau cu o plóie de frunde bătute de vêntŭ. Pĕrulŭ lui fiindŭ aspru şi neprimitorŭ de nicĭ unŭ felŭ de pieptĕnătură, tênĕrulŭ Badoer sĕ gândise sĕ lege ca în părţile rĕsăritului unŭ şalŭ de mĕtase stacoziă împrejurulŭ capului gondolierului. Insĕ fiind-că Ricardo era prea sângerosŭ trebuĭ sĕ renunţe la turbanŭ şi la orĭ ce felŭ de acoperemêntŭ. Badoer, neputêndŭ lega capulŭ gondolierului, îi întemniţase piciórele-i voinice în botforĭ de maroquin roşu aduşĭ din Byzanţŭ de unŭ ofiţerŭ candiotŭ.

(Va urma).

Cursulŭ la bursa de Viena

din 26 Iuliu st. n. 1887.

Rentă de aurŭ 5%	101 90
Rentă de hârtiă 5%	87.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	151.40
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	97 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	115 50
Bonurĭ rurale ungare	104.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104 40
Bonurĭ cu cl. de sortare	104 40
Bonurĭ rurale transilvane	104 75
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	100.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	124 25
Losurile pentru regularea Tiseĭ şi Segedinului	123 50
Renta de hârtiă austriacă	81 40
Renta de arg. austr.	82 60
Renta de aurŭ austr.	112 50
Losurile din 1860	136.75
Acţiunile bănceĭ austro-ungare	889.—
Act. bănceĭ de creditŭ ung.	287.25
Act. bănceĭ de creditŭ austr.	281.60
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5 93
Napoleon-d'orĭ	9.95
Mărcĭ 100 imp. germ.	61.70
Londra 10 Livres sterlinge	125.60

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 14 Iulie st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%)	91½	92¼
Renta rom. amort. (5%)	94½	95—
» convert. (6%)	88—	88½
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	103½	104¼
» „ „ (5%)	88¾	89¼
» » urban (7%)	102—	103—
» » » (6%)	94—	95—
» » » (5%)	86½	87¼
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	15.—	15.50
Bancnote austriace contra aurŭ	2.01	2.50

Cursulu pieţei Braşovu

din 28 Iuliu st. n. 1887

Bancnote românescĭ	Cump.	8 56	Vênd.	8 60
Argint românesc	»	8.45	»	8 50
Napoleon-d'orĭ	»	9 89	»	9 94
Lire turcescĭ	»	11.30	»	11.36
Imperialĭ	»	10.30	»	10.36
Galbenĭ	»	5 86	»	5.91
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Pentru fumătorĭ de ţigărĭ.

Fabrica Braunstein frères.

LES DERNIÈRES CARTOUCHES
BRAUNSTEIN FRERES PARIS
Marque Deposee. S G D G

în Paris 65
Boulevard
Exelmans
produce
Hărtiile
de
ţigară
cu mărcile aici
tipărite

ORI CE CONTRAFACERE A ACESTEI HARTII SE VA URMARI CONFORM LEGEII
Frati Braunstein
DEPOSE S.G.D.G. EN FRANCE ET A L'ETRANGER
INDIPENDINTA ROMANIEI
DOROBANTUL
10 MAIU 1877
FRATII BRAUNSTEIN
SINGURI FABRICANTI
PARIS
DÉPOSÉ S.G.D.G. EN FRANCE ET A L'ETRANGER
Frati Braunstein

„Les dernières Cartouches" și „Dorobanţulŭ"

carĭ au fostŭ declarate, de cele **dintâiu autorităţi scienţifice** din **Austria şi Ungaria** pe basa **analiseloru făcute, absolutŭ libere de orĭ ce materii vătămătóre sănătăţii** şi ca **hârtia de ţigărĭ cea mai uşoră şi cea mai bună, ce a esistatŭ vreodată.** Deórece şi la noi domnesce convingerea că pentru ţigărĭ bune, în prima liniă calitatea hârtiei de ţigărĭ este dătătóre de mĕsură, hârtia de ţigărĭ **»Les dernieres Cartouches«** şi **„Dorobanţulu"** a devenitŭ din ce în ce mai plăcută, şi se póte găsi la tóte firmele mai marĭ. Veritabilă este numai aceea hârtiă, a cărei etichetă se asémĕnă cu cliseulŭ şi care are firma „Braunstein Frères." Fabrica a deschisŭ unŭ depositŭ pentru servirea promptă a muşteriilorŭ, sub firma comercială protocolată în Austro-Ungaria: **Braunstein freres, Wien, 2. Bez., Negerlegasse 8.** 4—12

Caşcavalŭ de munte

de calitate superióră

şi cu preţurile cele mai moderate

se află în mare depositŭ de vêndare la subsemnatulŭ

2—3

DUMITRU I. PASCU,

Strada teatrului în Braşovŭ.

Sz. 228/1887.

Arverési hirdetmény.

Alólirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102 §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a brassai kir. biróságnak 1664/85 sz. a kelt végrehajtást rendelő és a kir. járásbiróságnak sz. a. kiküldetést tartalmazó végzése folytán Maximilian János javára Spatariu Alexander és Maria ellen 220 frt. tőke, ennek 1884 év Oktober hó 1 napjától számitandó 6% kamatai és eddig összesen 34 frt. 50 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztositási végrehajtás alkalmával biróilag le foglalt és 322 frt. becsült ingóságok u. m. lovak, szarvasmarhák és egy vasalt szekér nyilvanos árverés utján el fognak adatni.

Mely árverésnek az 5144/1887 sz. kiküldetést rendelő végzés folytán a helyszinén, vagyis a Brassói méhkertben alperes lakásán leendő eszközlésére 1887 ik évi Augustus hó 1 napjának délután 3 órája határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. törvény czikk 107 §-a értelmében a legtöbbet igérőnek becsáron alul is eladatni fognak a netalán elsőbbségi igénylők pedig felhivatnak, miszerint jogaikat az emlitett t. cz. 111. és 112. §-a alapján árverezés megkezdéseig érvényesitsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-a szerint fizetendő.

Kelt Brassóban, 1887 év Iulius hó 20 napján.

Borsos Zsigmond.
kir. birósági végrehajtó.

Inscîinţare.

Reuniunea femeilorŭ române din Braşovŭ a înfiinţatŭ, după cum sĕ scie, unŭ internatŭ, cu scopŭ de a instrui fetiţele aşeḑate aci în menajulŭ casei, precum şi în diferite lucrurĭ de mână, ce cadŭ în sfera unei bune económe, şi anume se învaţă aci:

a) A pregăti totŭ felulŭ de mâncărĭ;
b) A spăla şi a călca totŭ felulŭ de albiturĭ;
c) A cóse la maşină albiturĭ şi vestminte;
d) A tórce, a ţese pânḑă, postavŭ, covóre şi alte lucrurĭ pentru trebuinţele casei (industria de casă).
e) A cultiva legumĭ;
f) Regulĭ higienice.

In acestŭ internatŭ se primescŭ:

A. Interne.

1. Fără plată fetiţe orfane, sĕrace, care vorŭ fi absolvatŭ 3—4 clase primare, şi vorŭ fi împlinitŭ 14 anĭ. Aceste fetiţe vorŭ provedé tóte serviţiele interne.

2. Cu plată se primescŭ: parte fetiţe de acele care au absolvatŭ clasele primare şi vorŭ sĕ se cualifice numai în lucrurile, care se înstruéză în internatŭ; parte de acele, care pe lângă acéstă cualificare vorŭ sĕ continue învĕţămêntulŭ la vre-una din şcólete din locŭ.

Pentru instrucţiunea în lucrurile de sub a, b, c, d, e, f, precum şi **pentru întréga alimentare** (nutrire) se plătesce anticipativŭ 10 fl. pe lună pentru fiă-care fetiţă.

B. Externe.

Fetiţe de acele din Braşovŭ, care vin în internatŭ numai peste ḑi, plătescŭ pentru instrucţiunea de sub punctele *a)* până la *f)* precum şi pentru mâncarea de prânḑŭ şi de séră (ojină) 6 fl. pe lună.

Părinţii, care voescŭ sĕ-şĭ aşeḑe fiicele lorŭ în acestŭ internatŭ, au sĕ se adreseze la subscrisa presidentă până la 15 Augustŭ st. v.

Agnes Duşoiu m. p. presidentă.
Dr. Nicolau Popŭ m. p. actuarŭ.

3—3

Nr. 653 — 1887.
a. l. sc. c. d.

Concursŭ.

Acei descendinţĭ legitimĭ de ai foştilorŭ grăniţerĭ din regimentulŭ alŭ doilea românŭ de graniţă din Ardélŭ Nr. 17., carĭ ar dori sĕ capete din fondulŭ de stipendie din districtulŭ Năsĕudŭ vre unŭ stipendiu orĭ ajutorŭ pro 1887/8 cu începutulŭ dela 1 Septemvre 1887 pentru ca sĕ studieze la vre-o facultate înaltă, la academiă, la preparandiă, la scóla de cadeţĭ etc. orĭ sĕ înveţe ceva măiestriă, se aviséză prin acésta că pentru acestŭ scopŭ au sĕ-şĭ înainteze suplicele la „Comisiunea administrătóre de fondurile scolastice centralĭ din districtulŭ Năsĕudŭ" până inclusive la 10 Augustŭ 1887.

Fiă-care suplică trebue sĕ fiă provĕdută cu:

a) adeverinţă despre originea de grăniţerŭ;
b) carte de botezŭ;
c) testimoniu medicalŭ;

d) testimoniu scolasticŭ după cum cere legea pentru a fi primitŭ cineva la respectiva facultate, scólă orĭ măiestriă, ér suplicanţii la meserii trebue sĕ producă şi contracte încheiate cu maiestrii înaintea autorităţii industrialĭ prescrise în lege.

e) testimoniu despre starea materială a părinţilorŭ.

Afară de acestea fiă-care suplicante are sĕ se dechiare în suplică că are orĭ nu are vre-unŭ altŭ stipendiu orĭ ajutorŭ, éră suplicanţii pentru orĭ ce categoriă de scóle, adecă afară de suplicanţii pentru meserii — au se arete şi loculŭ unde doresce a studia.

Stipendiulŭ orĭ ajutorulŭ se póte cere în aceeaşĭ suplică în modŭ eventualŭ şi la o a doua etc. scólă orĭ măestriă. Suplicele ce nu vorŭ întra până la terminulŭ statoritŭ mai susŭ şi nu vorŭ fi ajustate cu tóte documentele şi datele cerute în acestŭ concursŭ — nu se vorŭ considera.

Din şedinţa estraordinară a comisiunei administrătóre de fondurile scolastice centralĭ districtualĭ.

Năsĕudŭ, 8 Iuliu 1887.

Preşedintele: **Ionŭ Ciocanŭ.**
Secretarulŭ: **Ioachimŭ Mureşianu.**

Láttam:
Beszterczén, 1887 VII/19
Br. Bánffy Dezső, főispán kir. biztos.

2—3

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.